

Kontaktperson i detta ärende
Mårten Johansson
070-671 13 85
marten.johansson@akeri.se

Miljö- och Energidepartementet
Stockholm

m.remissvar@regeringskansliet.se
gunilla.blomquist@regeringskansliet.se

Sveriges Åkeriföretags svar på M2019/00661/S

Agenda 2030-delegationens slutbetänkande

Sveriges Åkeriföretag är med ca 5600 åkeriföretag och drygt 38.000 fordon åkerinäringens branschorganisation och arbetar för en sund och lönsam utveckling av denna näring som svarar för cirka 4 % av Sveriges BNP.

Sveriges Åkeriföretag stödjer i allt väsentligt 2030-delegationens förslag men lämnar nedan åkerinäringens synpunkter på kompletteringar till delegationens arbete och information som stödjer det fortsatta arbetet med att genomföra Agenda 2030.

Sveriges Åkeriföretag anser att delegationens slutbetänkande inte tillräckligt tydligt har identifierat pågående och planerade hållbarhetsåtgärder inom godstransporter på väg. Sveriges Åkeriföretag medverkar gärna till en dialog för att ytterligare utveckla och implementera hållbara godstransporter.

Inledning

I stort sett alla samhällsfunktioner är beroende av ett fungerande transportsystem och godstransporter på väg är helt avgörande för att viktiga samhällsfunktioner skall försörjas och därmed fungera på ett bra sätt. Hållbarhetsfrågor för vägtrafik måste i huvudsak lösas inom vägtrafiken eftersom transporter i huvudsak är kortväga och saknar alternativa trafikslag. Trafikslagen väg, järnväg och sjöfart kompletterar varandra mycket mer än de konkurrerar.

Forskning och innovation inom godstrafik på väg har kommit mycket långt i Sverige och drivs ofta i samverkan mellan akademi, ansvariga myndigheter och transportnäringen. Sveriges Åkeriföretag är sakkunnig och en del av denna viktiga samverkan.

De främsta barriärerna som behöver röjas för att gå från ord till handling och implementering av effektivare fossilfria godstransporter i Sverige är identifierade i

Åkerinäringens Färdplan för Fossilfri Konkurrenskraft. Sveriges Åkeriföretag har tagit fram färdplanen i samverkan med regeringens projekt Fossilfritt Sverige där också flera andra näringar medverkar för minskade utsläpp av koldioxid.

Vägtrafiken i Sverige står för ca 30 procent av Sveriges koldioxidutsläpp varav tunga lastbilar står för sju procent av dessa utsläpp men personbilar för närmare 20 procent av koldioxidutsläppen. Jämfört med tunga lastbilar kan personbilar och andra lätta fordon enklare ställa om till fossilfria drivmedel t.ex. med batteriteknik. Vissa tyngre fordon kan på olika sätt också använda eldrift men tyngre fordon är i mycket hög grad också beroende av tillgång på fossilfria drivmedel. Vid en bristsituation behöver fossilfri diesel reserveras till tunga godstransporter på väg.

Sveriges Åkeriföretags bedömning är att det i åkerinäringen finns en stor vilja att medverka till ett ansvarsfullt hållbart åtagande med schysta villkor för personal, trafiksäkra transporter och ansvar för minskad miljöpåverkan och en övergång till fossilfria vägtransporter.

Under varumärket Fair Transport synliggör åkerinäringen sitt arbete med hållbarhet, trafiksäkerhet, miljö och ansvarstagande för arbetsmiljö och schysta villkor. Åkerinäringen erbjuds via en web-portal att redovisa hur de genomför sitt hållbarhetsarbete och vad de har uppnått. Informationen är allmänt tillgänglig på nätet och skall hållas aktuell.

Offentlig upphandling kan med fördel efterfråga hållbara transporter från Fair Transportföretag vilka redovisar sitt hållbarhetsarbete offentligt.

Rubriker nedan refererar till samma indelning i kapitel som remissförslaget.

Kapitel 7.5 Hållbar upphandling i staten, kapitel 9.5 Hållbar upphandling i kommuner och landsting

Delegationen föreslår bland annat: Regeringen bör ge de statliga myndigheterna i uppdrag att aktivt ställa hållbarhetskrav vid offentlig upphandling i den omfattning som regelverket medger. Regeringen bör samtidigt tillsätta en utredning inom Regeringskansliet för att ta fram en särskild förordning om hållbarhetskrav vid statliga myndigheters offentliga upphandling.

Sveriges Åkeriföretag föreslår: Sveriges Åkeriföretag tillhandahåller portalen www.fairtransport.se, ett verktyg under begreppet Fair Transport som synliggör hållbarhetsarbete inom miljö, trafiksäkerhet och arbetsmiljö i vägtransportnäringen. Att efterfråga godstransporter från företag som arbetar med Fair Transport är ett bra sätt att stödja utvecklingen mot en ökad hållbarhet inom godstransportnäringen.

Kapitel 11.1 Näringslivet som aktör för genomförandet av Agenda 2030

Sveriges Åkeriföretag noterar att Agenda 2030 liksom Addis Ababa Action Agenda (Addis-agendan) innebär en ny och välkomnande ansats gentemot näringslivet där näringslivets medverkan är en förutsättning för att förverkliga agendans breda och ambitiösa vision.

Sveriges Åkeriföretag delar utredningens uppfattning att ett väl fungerande näringsliv med hållbara affärsmodeller är en förutsättning för samhällets tillväxt, för sysselsättning och innovation och för att förse samhället med de varor och tjänster som behövs för omställningen till ett hållbart samhälle. Näringslivet utgör en integrerad och nödvändig del av samhället som helhet.

Sveriges Åkeriföretag anser att betänkandet har inte tydligt identifierat att näringslivet och hela samhället är beroende av fungerande godstransporter som i allt väsentligt sker i vägtransportsystem. Åkerinäringens Färdplan för Fossilfri Konkurrenskraft kan delvis överbrygga denna brist på vägledning för att uppnå fossilfrihet och ökad hållbarhet.

11.2 Att skapa förutsättningar för näringslivets bidrag – behov av långsiktighet och dialog

Delegationens bedömning: Regeringen bör bjuda in företag och representanter för näringslivets organisationer till en strukturerad kontinuerlig dialog för att diskutera hur näringslivet kan bidra till att uppnå Agenda 2030 och omställningen till hållbar utveckling i Sverige, inom EU och i internationella sammanhang.

Sveriges Åkeriföretag noterar för kännedom att: Sveriges Åkeriföretag medverkar gärna till ytterligare dialog och åtgärder för en mer hållbar utveckling. Sveriges Åkeriföretag samverkar också internationellt med kunskap som stödjer transportnäringens frågor om effektivare transporter och hållbarhet som beslutas i FN, EU och i internationell standardisering.

11.3 Resursmobilisering för omställning

Sveriges Åkeriföretag delar delegationens bedömning att: Nya samarbetsformer mellan det offentliga, näringslivet och forskningen bör uppmuntras för att främja innovation och mobilisera resurser.

Sveriges Åkeriföretag föreslår kompletteringen att: Nettonuvärdeskvot för investeringar bör i ökad omfattning vara vägledande för prioriteringar av turordningen för investeringar inom vägtrafiken samt prioriteringar mellan olika trafiksystem som t.ex. väg, och järnväg.

11.4 Privata beställare, leverantörer och offentlig upphandling

Sveriges Åkeriföretag delar delegationens bedömning att: Det finns behov av att tydliggöra möjligheten att genomföra hållbara upphandlingar.

Sveriges Åkeriföretag föreslår kompletteringen att:

- Fair Transportföretag kan efterfrågas vid upphandling av hållbara godstransporter eftersom Fair Transportföretag offentligt redovisar och ständigt uppdaterar sitt hållbarhetsarbete inklusive ansvarstagande, trafiksäkerhets- och miljöarbete på en web-portal www.fairtransport.se
- Transportföretag med certifierade ledningssystem kan också efterfrågas vid upphandling då de medverkar till hållbarhet och ständig förbättring samt har också en förmåga att redovisa hur ständig förbättring uppnås i företagen. En stor del av åkerinäringen arbetar med ett eller flera integrerade certifierade ledningssystem typ ISO 9001 Kvalitet, ISO 14001 Miljö, ISO 39001 Trafiksäkerhet och ISO 45001 Arbetsmiljö.

11.5 Långsiktiga spelregler som grund för näringslivets investeringar

Sveriges Åkeriföretag delar delegationens bedömning att: Regeringen bör söka få till stånd partiöverskridande överenskommelser inom ett antal nyckelområden för hållbar utveckling för att lägga en stabil grund för långsiktiga investeringar.

Sveriges Åkeriföretag föreslår kompletteringen att:

Mer långsiktiga spelregler och klara besked behövs som motsvarar tidsperioder som är lika långa som tyngre lastbilars ekonomiska livslängd. Krav på ökad långsiktighet omfattar bl.a. beskattning av vägtrafik och drivmedel samt hållbara planer för upplåtelse och underhåll av infrastruktur t.ex. för drivmedel, energi och laddning, 74 tons vägnät och vägar för upp till 34,5 meter långa fordon. Ekonomisk livslängd på tyngre lastbilar är ca 8 år, kortare livslängd för fordon med långa körsträckor men också betydligt längre ekonomisk livslängd för specialfordon.

11.6 En tydlig förväntan på efterlevnad av internationella riktlinjer

Delegationens bedömning: Svenska företag ska efterleva internationella riktlinjer för hållbar utveckling och det är viktigt att regeringen fortsatt uttalar en sådan förväntan.

Sveriges Åkeriföretag anser att:

Godstransporter på väg med lastbil i Sverige och Finland är mer hållbara än motsvarande godstransporter inom de flesta övriga EU länder. Nyckeln till minskad negativ påverkan är tyngre fordon, längre fordon, alternativa drivmedel, elektrifiering mm. Sverige och Finland kan därför vara ett föredöme för hur vägtransporter kan effektiviseras vilket är en av flera viktiga pusselbitar för att uppnå ökad hållbarhet och fossilfrihet. Inom detta område bör Sverige inte i alla

avseenden efterfölja internationella riktlinjer utan snarare styra upp för att påverka en smartare internationell utveckling med effektivare godstransporter på väg.

11.7 Förstärkt lagstiftning om mänskliga rättigheter och utökad hållbarhetsrapportering

Sveriges Åkeriföretag noterar för kännedom att Fair Transportföretag har ett tydligt åtagande om att ta ansvar för bra anställningsvillkor och arbetsmiljö vilket redovisas offentligt www.fairtransport.se. Sveriges Åkeriföretag medverkar gärna till ytterligare dialog som medverkar till ökad hållbarhet.

11.8 Ett globalt partnerskap

Sveriges Åkeriföretag noterar för kännedom att vi samverkar med flera internationella aktörer för effektivare godstransporter och ökad hållbarhet. Samverkan sker t.ex. med:

- IRU, International Road Transport Union om teknik, miljö, hållbarhet, trafiksäkerhet, ADR, kör- och vilotider, TIR mm,
- ISO och CEN standardisering genom SIS,
- NLA, Nordic Logistic Association, Sverige, Norge, Danmark,
- NVF, Nordiskt Vägforum,
- Branschorganisationer,
- Fordonstillverkare,
- Departement och myndigheter,
- Politiker,
- IFRTT, International Forum for Road Transport Technology,
- m.fl.

Med vänlig hälsning

Rickard Gegö